

3.

[Mühlhausen/Thür.], 23. Dezember 1543

An Philipp Melanchthon

BSB, Clm 10370, Nr. 241.

Druck: Mezger, Memoria² S. 10 (mit Auslassungen; nicht in der 1. Aufl.).

Nicht in MBW.

Clarissimo viro D. Philippo Melanchthoni, Domino et praceptoris suo colendo. Wittenberg.
S. Maxime vellem, id quod officij mei esset, quam saepissime ad tuam humanitatem scribere,
verum quum se nulla scriptu digna causa mihi offerat, et alioqui ea sit ingenij mei tenuitas vt
etiam oblata occasione vti vix queam, hinc fit, vt scribendis literis, ad te praesertim tantum
virum, supersedeam. Ne tamen hoc meum silentium negligentiae tribuatur, oblato iam
tabellario, quiduis potius quam nihil scribendum esse duxi. idque de schola mea potissimum,
de qua vtinam gloriari possem, quod vnice studui, hoc anno in melius per me restituta. Verum
κατὰ τὸν δεύτερον πλοῦν hoc quoque boni consulendum est, si mea conscientia se mihi
probat, industria prudentibus et bonis viris non improbatur. Turba satis magna est, in hyeme
praesertim, ingenia tametsi excellentia per pauca sint, nonnulla tamen spem bonam facerent, si
cura parentum accederet. Verum quum plerique tum demum in scholam mittantur, quum aliâs
quod agant, nihil est, raro autem agricolis et opificibus deest quod pueris imperent, fateor
equidem, persaepe grauiter commoueor, me, cum tanta et studiorum et valetudinis meae
iactura, frustra laborare. quum praesertim nulla propemodum spes sit rectius aliquando haec
successura. ὁ καλῶς ἡγούμενος τὸ καλῶς ἐπεσθ' ἔμποιεῖ, sed nostrorum magistratum suspensi
animi sunt expectatione et spe rerum nouarum. faciunt interim, quod οἱ τυραννούμενοι solent,
ἐσθλὸν ἀγορευόμενοι κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδομεύειν. Tyrannidem enim, nisi fallor,
interpretantur, vbi quod libet non licet, paucis autem, siue prauitate naturae, siue inueterata
consuetudine, siue etiam iudicij ac consilij inopia, libet quod est optimum. Vulgus motu
magistratum partim attonitum, partim incredibili, quod quidem ad rem literariam attinet,
stupore praeditum, neque religionem neque literas magni facit. Hae querelae tametsi paucis in
locis non audiantur, Molhusij tamen τὴν ἀρχὴν χαλεπωτάτην εἶναι vel inexperto credibile
videatur. Ego, diuina benignitate, graues et molestos labores facilis hactenus sustinui quam
speraueram. Quod superest statui per hosce aliquot menses obseruare quid spei sit reliquum.
Si spe, quae sane pertenuis est, frustratus fuero, nescio an operaepretium futurum sit πολλὰ
μοχθήσαντας ὅμοίως εἶναι. Parum enim certe promouimus hactenus, τῆς ὑποκειμένης ὕλης, vt
planè confido, vitio. Perferam tamen et obdurabo, quantum potero. Nec enim quicquam
molestius mihi est crebra sedium mutatione quam neque valetudo, neque res familiaris neque
studia mea satis commode ferunt. Si quid tamen mutandum fuerit, spero me nihil facturum
quod tibi pro humanitate et sapientia tua displiceat, cui me commendatum esse cupio, ac ne
qua causa sit, cur esse non debeam, summa ope nitar. X cal[endas] Ianuarias Anno xxxvij.

Hieronymus Wolfius.